Maa- ja metsätalousvaliokunta / E 73/2025 vp

MmV@eduskunta.fi

E 73/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: komission tiedonanto sekä ehdotukset vuosia 2028-2034 koskevaksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehykseksi

Suomen Kalankasvattajaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotuksista EU:n rahoituskehykseksi vuosille 2028-2034 ja toteaa seuraavaa:

Tiedonannon mukaan Euroopan on tehtävä asioita toisin, eikä rahoituskehys ole poikkeus tästä. Tavoitteena on yksinkertaisempi, läpinäkyvämpi ja johdonmukaisempi talousarvio. Komission ehdotuksen kokonaistaso on noin 1,9 miljardia euroa, Suomen ehdotettu kanta pitää tasoa liian korkeana.

Komission ehdotuksessa maatalous ja maaseutualueet olisivat yksi painopiste, sillä ne vahvistavat EU:n strategista riippumattomuutta, ruokaturvaa ja kestävää kehitystä. Tukimuodot ja toimenpiteet pohjautuisivat tulevalla kaudella pääsääntöisesti nykyiseen. Maatalouden nykyisten suorien tukien ja tiettyjen viljelijöiden tulonmuodostukseen vaikuttavien muiden tulotukien ja korvausten rahoitus korvamerkittäisiin jäsenvaltiokohtaisissa suunnitelmissa. Korvamerkintään sisältyisi osa yhteisen kalastuspolitiikan rahoituksesta.

Olemme kiinnittäneet huomioita esityksiin integroida Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto (EMKVR) laajempaan horisontaaliseen rahastoon. Tämä tarkoittaisi EU:n menojen uudelleenkohdentamista yhden rahaston sisällä kunkin jäsenvaltion kansalliseen ohjelmaan. Yhden rahaston lähestymistapa on ristiriidassa tuen kohdentamisen kanssa, jota tarvitaan esimerkiksi yhteisessä kalastuspolitiikassa.

Vesiviljely- ja kalastusalan sekä muiden alojen välillä on merkittäviä eroavaisuuksia, esimerkiksi vesiviljelyalan toimijat ovat pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Jatkossa on tärkeää edelleen tunnistaa kalastuksen ja vesiviljelyn ominaispiirteet. Toimialan riittävä rahoitus on välttämätöntä yhteisen kalastuspolitiikan ja siihen liittyvien tiukkojen tavoitteiden ja standardien noudattamiseksi. On huomioitava, että nämä tiukat vaatimukset aiheuttavat lisäkustannuksia, mikä vaikeuttaa toimialan kilpailukykyä ja uusien työpaikkojen luomista.

Suomen Kalankasvattajaliiton näkemyksen mukaan on tarkoituksenmukaisempaa jatkaa erillistä kalastus- ja vesiviljelyrahastoa, koska on olemassa riski sille, että alan tarpeisiin ei kiinnitetä jatkossa riittävää huomiota. Lisäksi on huolehdittava EMKVR:n riittävästä rahoituksesta.

Suomi korostaa omassa kannassaan, että maataloutta on voitava harjoittaa kannattavalla tavalla unionin kaikissa jäsenvaltioissa. Sama koskee Suomen Kalankasvattajaliiton näkemyksen mukaan alkutuotantoon kuuluvaa vesiviljelyä. Kalankasvatukselle tulee olla Suomessa edellytykset myös jatkossa.

Suomalainen kalankasvatus on markkinaehtoista. Toimiala kuitenkin hyötyy Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kautta tulevasta EMKVR-rahoituksesta, jolla on tähän asti edistetty kestävää vesiviljelytoimintaa ja vahvistettu toimijoiden kilpailukykyä. Lisäksi rahoitusvälineellä on voitu tukea kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppaa sekä tuotteiden laadun, lisäarvon ja jalostuksen edistämistä.

Suomen Kalankasvattajaliitto pitää tärkeänä, että uudessa rahoituskehyksessä vuosille 2028-2034 turvataan riittävä rahoitus elinkeinokalatalouden edistämiselle jäsenmaissa. Euroopan unionin komissio on ollut huolissaan kasvatetun kalan tuotannon kehityksestä jäsenmaissa ja julkaisi keväällä 2025 markkinointikampanjan ”Vedestä lautasellesi rakkaudella”. Sen tarkoituksena on ollut edistää eurooppalaisen kestävän kalankasvatuksen kasvua ja antaa kuluttajille ajantasaista tietoa vesiviljelystä. Kasvuun tarvitaan myös rahoitusta.

Suomen Kalankasvattajaliiton näkemyksen mukaan huoltovarmuuden ja ruokaomavaraisuuden näkökulmasta Euroopan unioni on ollut vesiviljelyn osalta taantuvaa aluetta. Euroopan unioni voi vaikuttaa toimialan myönteiseen kehitykseen oikein kohdennetun EMKVR-rahoituksen avulla ja yksinkertaistamalla toimialan jatkuvasti muuttuvaa ja monimutkaistuvaa byrokratiaa. Asioita voidaan tosiaan tehdä toisin.

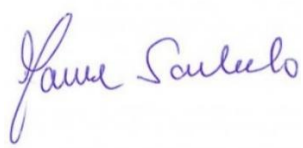

Janne Sankelo

toimitusjohtaja, VD
Suomen Kalankasvattajaliitto ry, Finlands fiskodlarförbund rf
janne.sankelo@kalankasvatus.fi
puh. 050 512 0519